

Kompas

September 2011 nummer 1

Colofon

Jaargang 3
Nummer 1
September 2011

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevend en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Mw. P.H. Herweijer, voorzitter
Mw. G.M. de Regt, eindredactie
Dhr. G.M.J. Eikelboom
Dhr. H. van der Giessen
Mw. M.S.T. Imanse-Van Marion
Mw. J. de Jongh
Dhr. M. Kortleven
Mw. D.J. Visser
Mw. N.L. van Wijngaarden-Kersten

Abonnementen

De abonnementsprijs voor particulieren is € 15 per jaar. Leidinggevend en aangesloten verenigingen ontvangen *Kompas* gratis. De ledenboekjes zijn bij de contributie van de vereniging inbegrepen.

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
W: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

De Heere dienen, dat kost wat. Dat merkte Job ook. Zijn leven verliep voorspoedig. God zegende hem. Maar toen kwam de satan met zijn verzoeking. Er bleef niets over van zijn geluk en welvaart.

Maar ook in die omstandigheden zei Job: *Zouden we het goede van God ontvangen en het kwade niet?* Hij keek verder dan zijn omstandigheden en zag de Verlosser die God hem had gegeven. Uiteindelijk zegende God Job meer dan hij daarvoor gedaan had.

Ook Mozes merkte dat het dienen van God iets kost. Hij gaf er veel voor op. Een schitterende carrière aan het Egyptische hof, rijkdom en macht. Maar de liefde tot God en zijn eigen volk was sterker.

Zowel in het leven van Job als van Mozes zie je de liefde tot God. Bij allebei zie je ook de zelfverloochening. Ze hebben niet hun eigen gemak en welvaart op het oog. Ze kennen maar één verlangen: God dienen in hun leven.

De Heere dienen, dat kost ook nu wat. Wat wij allemaal nodig hebben is de liefde tot God in ons hart. Als die er is, mag je door genade de keuze van Mozes maken.

Gertrude de Regt

Lezen

Exodus 2,
Hebreeën 11: 23-27

Kerntekst

Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van farao's dochter genoemd te worden; verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben (Hebreeën 11: 24 en 25).

Zingen

Psalm 25: 2 en 6
Psalm 77: 5
Psalm 84
Psalm 95: 4
Psalm 106: 3
Psalm 138: 4

Mozes kiest

Vertelschets

Nog even en dan is Jochebed bij het mooie paleis van de prinses.

Vandaag zal ze afscheid moeten nemen van haar zoontje. Hij is inmiddels ongeveer vijf jaar oud. Al die jaren heeft ze voor hem mogen zorgen en nu is hij groot geworden.

Wat heeft ze hem vaak van de Heere, haar God, verteld. Van de Heere Die zo trouw doet wat Hij belooft! Ze heeft hem verteld over de God van Israël. Ze heeft hem verteld over Abraham en wat God aan Abraham beloofde. Dat het volk van Abraham een tijd in Egypte zou moeten wonen. Maar dat de Heere het daar ook weer uit zou verlossen. Dat het volk van Israël in het land Kanaän zou mogen wonen. Wat heeft ze hem vaak verteld over de God van Israël, Die Abraham en zijn nakomelingen apart heeft gezet, die hun God wilde zijn en tot hen heeft gezegd: *En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaad na u.* De Heere heeft gezegd dat Hij de God van Abraham en al zijn nakomelingen wil zijn.

Ook jij bent apart gezet. Toen je gedoopt werd, heeft de Heere al gezegd: "Ik wil dat je Mij gaat dienen." Dat kan alleen in Gods kracht. Dat kan alleen omdat de Heere Jezus aan het kruis is gestorven om zondige mensen te verlossen van hun zonden. Dat kan alleen uit het geloof in Hem.

Wat heeft Jochebed haar kind vaak van de wonderlijke daden van de Heere verteld. Toen hij geboren was, had ze al direct gezien dat het een mooi kind was. Niet zomaar mooi, maar op een bijzondere manier. Ze geloofde, dat de Heere een bijzonder plan met hem had. Daarom had ze hem drie maanden verborgen gehouden voor de soldaten van farao. Die moesten alle jongetjes van de Israëlieten in de Nijl gooien. Farao was bang voor het volk van Israël. Hij was bang dat dit volk in opstand zou komen tegen hem. Na drie maanden kon Jochebed haar zoontje niet langer verbergen. Ze had hem in een rieten mandje gelegd aan de oever van de rivier de Nijl. Daar had de dochter van farao hem gevonden. Zij wilde het kind tot haar eigen kind aannemen. Zelf kon ze het kind niet voeden, dat mocht Jochebed doen.

Maar nu moet ze hem naar de prinses brengen, dan zal hij daar verder opgroeien. Daar zal hij het beste onderwijs krijgen dat er te bedenken valt. Als de prinses de jongen ziet, geeft ze hem meteen een naam. 'Mozes' noemt ze hem. Dat betekent: "Ik heb hem uit het water gehaald." Voortaan zal dit kind haar zoon zijn.

Jochebed is weer naar huis gegaan. Nu moet ze Mozes achterlaten op een plaats waar hij niet meer van de Heere hoort. Zal Mozes de Heere vergeten? Zal hij nu niet meer denken aan al die verhalen van zijn moeder? Nee, daar zorgt de Heere Zelf voor. Hij heeft Mozes niet voor niets in het paleis bij farao gebracht. Dat gelooft Jochebed ook. Ze gelooft dat de Heere goed is. Dat Hij met alles Zijn bedoeling heeft. Ook met haar zoon. Ja, dat gelooft ze zeker!

Jaren gaan voorbij. Mozes leert op school alle wijsheid van de

Egyptenaars. Over de Heere hoort hij niets. Hij wordt een echte Egyptische prins. Zou Mozes nu alles vergeten wat zijn moeder hem over de Heere verteld heeft? Aan het hof van farao heeft hij alles wat zijn hart begeert. Zal hij nu voor het heidense leven kiezen?

Nee. Wat een wonder. Mozes is rijk, maar die rijkdom is geen echte rijkdom. Dat weet Mozes. De schatten van Egypte laten zijn hart leeg en arm. Een leven met de Heere, de God van Israël, daar verlangt hij naar. Door het geloof kiest Mozes daarvoor. Ja, door het geloof wil hij liever arm zijn met zijn eigen volk, dan rijk zijn met de Egyptenaars.

En jij? Je hoort elke dag op school en 's zondags in de kerk uit Gods woord vertellen. De Heere heeft jou apart gezet van de wereld. Ben je daar de Heere wel eens dankbaar voor? Zoek je Hem, Die jou dagelijks toeroept: *die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden?* Of kies je liever voor je computerspelletjes, je mobieltje of mooie kleren?

Jaren zijn voorbijgegaan. Mozes is ongeveer veertig jaar oud. Hij woont nog steeds in het paleis van farao. Hij is een belangrijke Egyptenaar geworden. En toch... De verhalen die zijn moeder hem vertelde, toen hij nog maar heel klein was, is hij niet vergeten. In zijn hart is een verlangen naar de Heere. In zijn hart is ook een verlangen naar het volk van de Heere. De rijkdom van Egypte maakt hem niet gelukkig. En hij merkt ook dat het rijke leven van farao een zondig leven is. Die zonde doet hem verdriet, want ze doen zijn God verdriet.

Doet de zonde jou ook verdriet? Doet het jou verdriet als een kind uit je klas een grove, vuile mop vertelt in de kleedkamer van de gymzaal? Doet het jou verdriet als je vriendjes praten over dat ene computerspel waarin je punten krijgt als je mensen doodschiet? Doet het je verdriet als de kinderen uit je klas een klasgenootje gemeen plagen? Als je écht van de Heere houdt, kun je geen plezier hebben in zondige dingen.

Op zekere dag gaat Mozes het paleis uit. Hij gaat kijken hoe het met zijn volk is. Wat moeten ze hard werken! Het zijn slaven! Ze moeten van de klei van de rivier de Nijl stenen bakken. Tussen al die slaven lopen Egyptenaars. Zij kijken of iedereen wel hard genoeg werkt. Hij ziet hoe de Egyptenaars de Israëlieten opjagen om nog harder te werken. Dan ziet hij hoe een Egyptische opzichter een Israëliet slaat, helemaal onterecht. Wat wordt Mozes dan boos! "Dit is mijn volk!" beseft hij. "Ik hoor bij hen!"

Is dat nu die rijke prins? Ja, hij wil liever bij dat arme, verdrukte volk horen dan bij die rijke farao. Mozes kijkt eens om zich heen. "Nee," denkt hij, "niemand te zien." Dan valt hij op de Egyptenaar aan; hij slaat hem... tot hij sterft. Wat is Mozes boos! Wat is hij driftig! Dat is verkeerd. Als je driftig bent, doe je dingen waar je later spijt van hebt. De Heere wil niet dat we iemand doodslaan, ook niet als die ander iets verkeerd doet.

De volgende dag gaat Mozes weer bij de Israëlieten kijken. En wat ziet hij dan? Hij ziet twee Israëlieten. Ze hebben ruzie en ze vechten met elkaar. Snel loopt Mozes op hen af. Hij heeft al gauw in de gaten wie er gelijk heeft en wie niet. Dan zegt hij: *Waarom slaat gij uw naaste?* "Waarom vechten jullie met elkaar?" Fel kijkt de ene man hem aan. Het is de man die ongelijk heeft. *Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet? Zegt gij dit, om mij te doden gelijk gij de Egyptenaar gedood hebt?* Wat schrikt Mozes! Het is tóch bekend geworden dat hij de Egyptische man gisteren gedood heeft! En hij had nog wel zo gehoopt dat de Israëlieten zouden begrijpen dat hij hen wilde helpen! Maar ze begrijpen er niets van. En wat zal er gebeuren als farao het hoort?

Als farao hoort dat Mozes een Egyptenaar heeft gedood, wordt hij boos. Zo boos, dat hij Mozes wil doden. Nu moet Mozes vluchten.

Daar gaat hij. Nu heeft hij voor zijn eigen volk gekozen en nu moet hij vluchten voor zijn leven. De rijkdom van Egypte is in één keer weg. Mozes deed verkeerd door een Egyptenaar te doden. Zo wil de Heere niet dat Zijn volk wordt gered. Toch laat de Heere Mozes niet los. Op Gods tijd zal hij het volk Israël uit Egypte moeten brengen naar het beloofde land, naar Kanaän.

Het is enkele dagen later. Op zijn vlucht uit Egypte is Mozes aangekomen bij een waterput in de woestijn van Midian. Daar zal hij even uitrusten. Als hij bij de put zit, komen er zeven meisjes met hun schapen naar de put. Ze laten hun kruiken in de put zakken en gieten het water in de drinkbakken bij de put. Ineens klinkt er geschreeuw. “Weg jullie!” Een groepje herders duwt de meisjes ruw opzij. Die meisjes moeten aan de kant! Ze moeten weg met hun kudde! De herders willen eerst hun schapen laten drinken! Mozes ziet het allemaal gebeuren. Hij wordt boos. De meisjes waren eerst bij de put. Dus zij mogen eerst hun schapen drinken geven. Vlug staat hij op. De herders schrikken van de Egyptische man en ze maken dat ze weg komen. Mozes zorgt ervoor dat de meisjes hun kudde te drinken kunnen geven.

Als de meisjes met hun kudde thuis komen, kijkt hun vader Jethro verbaasd op. “Zijn jullie nu al terug?” vraagt hij. De meisjes vertellen dat een Egyptische man bij de put hun geholpen heeft toen de herders hen weg wilden jagen. “En waar is die man nu?” vraagt Jethro, “Haal hem maar, dan kan hij bij ons logeren.” De meisjes gaan snel terug naar de put en ze halen Mozes op. Mozes mag bij Jethro in huis logeren. Hij mag zelfs trouwen met één van de meisjes, met Zippora. Zo vindt Mozes in de woestijn een plaats om te wonen. In het paleis van farao kan hij niet meer komen. Maar de Heere geeft hem hier een plaats om te wonen.

Wat is zijn leven anders gelopen dan hij had gedacht. Een rijke prins, die schaapherder wordt. Geen paleis, maar een tent. Geen schatten, maar schapen. Maar ook: geen afgoden, maar de Heere!. Als hij in het paleis was gebleven, had hij belangrijk kunnen worden. Toch heeft Mozes ervoor gekozen om bij het volk van Israël te horen. Mozes wist het: dat volk heeft een God Die voor hen zorgt. Een God Die werkelijk rijk maakt. Uit dat volk zou eens de Messias geboren worden, Die Zijn volk zalig maakt van hun zonden.

Ook jij moet kiezen! Bijna iedere dag is er wel iets waarbij je kiezen moet. Doe je mee met pesten of kom je op voor degene die het mikpunt is. Speel je het grove computerspel mee of durf je te zeggen dat je dat niet wilt. Wat kan dat moeilijk zijn. Vertel dat maar aan de Heere Jezus. Hij is de Zaligmaker. Hij zegt: *Laat de kinderen tot mij komen*. Vraag maar: “Heere, wilt U ook mijn God zijn? Wilt U mij leren de goede keuze te maken? Lees vaak in je Bijbeltje en maak tijd om de Heere te zoeken. Het gaat om jouw zaligheid. Kies dan heden wie jij dienen zult!

Aantekeningen bij de tekst

Exodus 2

- 2 *dat hij schoon was:* Zijn buitengewone schoonheid maakt zoveel indruk op hen dat ze erdoor gedreven worden hem te verbergen. Ze verwachten iets bijzonders van dit kind. Door het geloof zien ze in die schoonheid een teken van God, dat de Heere gebruikt om hun geloof te versterken.
- 10 *Toen het knechtje groot geworden was:* Nadat het gezoogd is. Op driejarige leeftijd. *Mozes:* Betekent letterlijk ‘uitgetrokken’. Een Hebreeuwse naam, die overeenkomt met de gelijkkluidende Egyptische naam, die betekent ‘Kind van het water’.

Achtergrondinformatie

Amram en Jochebed

Amram en Jochebed waren beiden uit de stam van Levi. Amram nam dus een vrouw uit zijn eigen stam. Jochebed was een dochter en Amram een kleinzoon van Levi. Amram trouwde met zijn tante. Later zijn zulke huwelijken in de Levitische wet verboden (Leviticus 18). Amram en Jochebed hadden al twee kinderen, Mirjam, die ongeveer acht of tien jaar was en Aäron, die ruim twee jaar was. Aäron is waarschijnlijk geboren voordat farao het bevel gaf alle jongetjes van de Hebreeën te doden.

Mozes verborgen

Als Mozes wordt geboren, is hij schoon. Letterlijk staat er 'schoon voor God' (zie ook Handelingen 7) als van bovenaardse schoonheid. Dit is misschien de oorzaak geweest dat de ouders hebben geloofd, dat de Heere iets bijzonders met hun kind voorhad? Het is in ieder geval een steun geweest voor hun zwakke geloof. Want 'Mozes werd door het geloof door zijn ouders bewaard'.

Het biezen mandje

Mozes' ouders hebben hun kind drie maanden verborgen, door een levend geloof. Maar dan kunnen ze het niet langer verbergen. Ze maken een kistje van riet en biezen. Soortgelijke kistjes werden ook wel gebruikt voor afgodsbeelden, die per schip van de ene naar de andere plaats werden gebracht. Heeft de prinses misschien gedacht dat het om zo'n kistje ging? Het woord dat hier voor 'kistje' gebruikt wordt, wordt ook voor de ark van Noach gebruikt.

Mozes door de prinses tot zoon aangenomen

De Egyptische prinses (Thermuthis) gaf aan haar pleegzoon de naam 'Mozes' (uit het water getogen). Iedere keer als Mozes zijn naam hoorde noemen werd hij eraan herinnerd, dat hij geen echte Egyptenaar was. Daarnaast droeg hij het teken van de besnijdenis.

Mozes aan het hof

Aan het hof van Egypte wordt Mozes onderwezen in alle wijsheid van de Egyptenaren. Hij ontvangt waarschijnlijk met de kinderen van de aanzienlijke Egyptische geslachten les van de priesters, aan wie in Egypte het onderwijs was toevertrouwd. Hij werd onderwezen in o.a. de theologie, de sterrenkunde, de medicijnen, de wiskunde en andere vakken. Egypte moet Israëls bevrijder helpen vormen. Josephus vermeldt dat Mozes een Egyptisch leger tegen Ethiopië heeft aangevoerd, en daar zelfs een stad heeft ingenomen.

Mozes werd ook 'machtig in woorden' (Handelingen 7). Deze uitdrukking wijst erop dat hij uitmunt in vernuft en geleerdheid. Daarnaast bezit hij de geschiktheid om roemrijke daden te verrichten. Mozes was dus met zeldzame gaven bedeed. Iedereen hield hem daarom voor een uitmuntend man.

De keuze van Mozes

Als Mozes veertig jaar oud is, gaat hij zijn volk bezoeken. Hoewel hij wist, dat hij bij het volk van de Hebreëen hoorde, heeft hij lange tijd de moed niet gehad om de liefde tot zijn volk te laten zien. Dat bezoeken van zijn volk houdt een keuze in. Daar mee toont hij de dienst van de Heere te stellen boven de schatten van Egypte, verkiezende liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben.

Mozes, verlosser van zijn volk

Als Mozes bij zijn volk komt, beseft hij dat de Heere hem wil gebruiken om het volk van Israël te verlossen. Zijn volk herkent hem niet als hun verlosser. En ook erkennen ze hem niet als zodanig. Stefanus zal later zeggen *En hij meende, dat zijn broeders zouden verstaan, dat God door zijn hand hun verlossing geven zou; maar zij hebben het niet verstaan.*

Antwoorden bij het ledenblad

Weet je het nog -10

1. Amram, Jochebed
2. Drie maanden
3. De prinses, de dochter van farao
4. Mozes
5. Uit het water getogen
6. Aan het hof van farao
7. Omdat hij een Egyptenaar heeft gedood

8. Jethro
9. Zippora

Om over te praten -10

1.
 - a. De Heere zegende het onderwijs dat Mozes van zijn ouders kreeg. De Heere houdt Zijn eigen werk in stand. De Heere wilde Mozes gebruiken om het volk uit Egypte te verlossen. Het gebeurt wel eens dat je zo druk bent dat je de Heere vergeet. Maar wat je allemaal thuis, op school en in de kerk hebt gehoord, kun je niet meer écht vergeten. Je kunt het wel heel ver weg stoppen en er nooit meer aan willen denken. Toch kan de Heere altijd je hart ombuigen. Je gaat dan juist steeds meer aan de dingen van de Heere denken. De Heere laat je dan niet los. Hij roept je. Vraag maar vaak aan de Heere of Hij Zijn Woord in je hart wil leggen, zodat je nooit meer kan vergeten.
 - b. Door het geloof zag hij dat die rijkdom bij farao maar voor een poosje was. Hij zag in dat hij eeuwig rijk zou zijn als hij bij God hoorde.

2.
 - a. Het was iemand van zijn eigen volk. Hij hield van zijn volk.
 - b. Hij wilde graag zijn volk verlossen van de onderdrukking.
 - c. De Heere wil niet dat we anderen doden. Het was dan ook een zondige daad van Mozes. Toch kunnen we achteraf wel zien dat de Heere deze zondige daad van Mozes gebruikte om hem uit Egypte weg te krijgen.
 - d. Best een moeilijke vraag omdat hij persoonlijk is. Misschien kunnen kinderen iets opnoemen waar ze later spijt van hadden. Als ze het niet durven, kun je zelf beginnen met een voorbeeld.
 Wat moet je doen als je ergens spijt van hebt? Erover praten. Met je vader of moeder of iemand die je goed kent. Het weer goed maken als er iemand anders bij betrokken was die je verdriet hebt gedaan. En vooral: aan de Heere vertellen wat je verkeerd deed. Je hebt Zijn vergeving nodig. Hij wil je ook helpen om het weer goed te maken als je dat moeilijk vindt.

3. Mozes kon kiezen: een rijke man worden in het paleis van de farao, of bij zijn arme volk horen.
 - a. Kinderen moeten dagelijks kiezen. Dat zijn meestal eenvoudige dingen, zoals: wat eet ik op mijn brood, of: met welk vriendje ga ik vanmiddag spelen? Maar kiezen kan moeilijk zijn. Want wat je kiest, heeft gevolgen. Misschien valt het wel tegen wat je hebt gekozen. Het kan ook gevolgen voor anderen hebben. Als een kind nooit wordt gekozen om mee te spelen... is dat niet leuk.
 - b. De kans bestaat dat kinderen het 'gewenste' antwoord geven: natuurlijk is het belangrijk wat de Heere van je keus vindt. Maar: denk je daar ook altijd bij na als je iets kiest? Heel vaak denk je bij kiezen eerst aan jezelf. Is het voor mij goed, wat wil ik graag? Praat erover dat je bij kiezen ook aan anderen moet denken en vooral: aan wat de Heere wil. Hoe wil Hij dat je leeft en met anderen omgaat? Dat is belangrijk.

Puzzel -10

1			M	O	Z	E	S		
2			P	R	I	N	S	E	S
3		E	G	Y	P	T	E		
4					P	R	I	N	S
5	J	E	T	H	R	O			
6			A	M	R	A	M		
7		F	A	R	A	O			

Uitkomst: Zippora; de vrouw van Mozes.

Weet je het nog +10

1. Amram, Jochebed
2. De dochter van farao
3. Mozes
4. Uit het water getogen
5. Mozes' eigen moeder
6. Aan het hof van farao
7. Een Egyptenaar slaat een Israëliet
8. Hij slaat de Egyptenaar dood
9. Jethro
10. Zippora

Om over te praten +10

1.
 - a. Door het geloof; ze hadden verwachting van het kind.
 - b. Ze verwachtten iets van dit kind, door het geloof. Kanttekening bij Hebrëen 11: 23 “die door de schoonheid des kinds bewogen werden, om iets bijzonders daarvan te verwachten, hetwelk de apostel hier hun geloof op Gods beloften toeschrijft. Josefus de geschiedschrijver getuigt, dat de vader van Mozes door ene Goddelijke openbaring was bericht, dat deze zoon hen uit Egypte zou verlossen.”
2.
 - a. Op de eeuwige zaligheid. Gods kinderen kunnen het moeilijk hebben op aarde, maar ze mogen uitzien naar het moment dat ze bij de Heere zullen zijn.
 - b. De liefde van de Heere geeft blijdschap in je hart, die maakt dat je verdrietige dingen kunt dragen. Als je de Heere lief hebt, kun je Hem geen verdriet doen en ben je blij als je Hem mag gehoorzamen en volgen. De Heere Jezus heeft gezegd, dat Zijn kinderen moeten lijden om Zijn Naam. Maar Hij heeft er bij beloofd, dat Hij daarin met ons wil zijn.
3.
 - a. Rijkdom, uitzicht op een leven in weelde en overvloed.
 - b. Verleidingen: je tijd bezet houden, je gedachten vullen met van alles en nog wat, dingen doen waarvan je weet dat de Heere ze niet goed vindt, niet bidden en in je Bijbel lezen.
 - c. Als je van iemand houdt, wil je graag dichtbij hem zijn en vaak met hem (of haar) praten. Zo moet het ook zijn als we de Heere lief hebben. Het punt is dat we vaak gemakkelijk door kunnen leven zonder dicht bij de Heere te zijn. Zeker als alles goed met ons gaat. Maar daarmee doen we de Heere tekort, Die ons met zoveel dingen zegent. Als je merkt dat je weinig meer bidt of uit je Bijbel leest, mag je daar geen genoegen mee nemen. Als je dichtbij de Heere leeft, vraag dan of Hij je vasthoudt.
 - d. Je kunt er tegen vechten door de tijd te nemen om te lezen in de Bijbel en te bidden. Dat zijn krachtige wapens tegen de verleidingen van de duivel. Vraag of de Heere je daar trouw in wil maken en of Hij het wil zegenen.

Puzzel +10

Uitkomst eerste opdracht:

Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden.

Zoekt eerst het koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

En gedenk aan uw Schepper in de dagen van uw jongelingschap.

Uitkomst tweede opdracht:

Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genoemd te worden; verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben.

Lezen

Job 19: 1-8 en 21-27

Kerntekst

Want ik weet: mijn Verlosser leeft
(Job 19: 25a).

Zingen

Psalm 22: 1, 2, 3 en 6

Psalm 23: 1, 2 en 3

Psalm 33: 6 en 10

Psalm 46: 1

Psalm 62: 1 en 4

Psalm 94: 1, 7 en 8

Psalm 139: 1

Psalm 148: 5

Job wordt beproefd

Vertelschets

De goudsmid veegt het zweet van zijn voorhoofd. Wat is die oven heet. Meer dan 1100 graden! Het goud begint langzaam te smelten. De smid is al de hele ochtend bezig. Toch verbrandt het goud niet, zoals hout of papier. Het kan alleen maar smelten.

In het goud zitten andere metalen, die niet veel waard zijn, zoals ijzer. Het goud is ook vuil. Dat moet eruit. Het goud wordt beproefd door de goudsmid, of het echt is.

Als de smid klaar is, houdt hij puur goud over. Het is helemaal zuiver. Al het vuil is er uit. Het is nu heel veel geld waard.

Zoals de goudsmid het goud loutert, zuivert van vuil, zo is ook Job door de Heere als goud gelouterd.

Job is een rijke man.

Hij heeft heel veel vee: zeven duizend schapen, duizend ossen en vijfhonderd ezellinnen. Natuurlijk zijn er veel knechten nodig om al die dieren te verzorgen. Job heeft veel land. De ossen worden gebruikt om het land te ploegen, zodat er daarna weer gezaaid kan worden. Hij heeft zeven zonen en drie dochters. Er is niemand in het land die rijker is dan Job.

Job is niet alleen rijk, hij is ook eerlijk, oprecht en hij dient de Heere.

Op een dag komt de duivel bij de Heere. De Heere vraagt aan de duivel: "Waar kom je vandaan?" "Ik ben op de aarde geweest om daar doorheen te wandelen. Ik ben overal geweest," zegt de duivel.

"Heb je ook Mijn knecht Job gezien?" vraagt de Heere, "er is niemand op aarde zoals hij. Hij is oprecht, hij dient Mij en hij heeft een hekel aan de zonde."

"Het is natuurlijk geen wonder dat Job U dient," zegt de duivel, "U hebt hem alles gegeven wat hij maar kon bedenken. Er is geen rijkere man dan hij. Zo kan iedereen U wel liefhebben. Als U hem eens heel arm maakt, zodat hij niets meer heeft, zal het wel over zijn. Dan zal Job U niet meer liefhebben, maar vervloeken."

"Doe het maar," zegt de Heere, "neem hem alles maar af, maar je mag niet aan Job zelf komen!"

Op een dag ziet Job één van zijn knechten heel hard aan komen rennen. Hijgend stamelt de knecht: "We waren met de ossen aan het ploegen en de ezellinnen waren aan het grazen, toen we plotseling aangevallen werden door de Sabeeërs. Ze doodden alle knechten en ze namen de ossen en de ezellinnen mee. Ik ben de enige die kon ontsnappen."

"Job," roept een andere knecht die komt aanrennen. "Wij waren bij de schapen toen er plotseling een vuur kwam vanuit de hemel. Alle schapen en alle knechten werden gedood. Ik heb het als enige overleefd."

Terwijl deze knecht nog spreekt, komt een derde knecht aanhollen. “Job, wij waren bij de kamelen toen we plotseling werden aangevallen door de Chaldeeën. Het waren drie benden rovers. Ze hebben alle knechten doodgeslagen en de kamelen meegenomen. Alleen ik kon ontsnappen, om het aan u te vertellen.”

Job heeft geen tijd om iets terug te zeggen, want daar komt een vierde knecht aan. “Ik was in het huis van uw oudste zoon. Al uw kinderen vierden daar een verjaardag. Opeens stak er een storm op. De wind blies zo hard tegen het huis, dat het instortte. Het huis viel bovenop alle mensen. Ze zijn allemaal gestorven. Alleen ik heb het overleefd.”

Job staat op. Hij scheurt zijn mantel, hij scheert z'n hoofd kaal en hij laat zich op de grond vallen. Job was zó rijk en nu is hij alles kwijt. Alles? Luister, hij spreekt: “Naakt ben ik geboren, zonder kleren, zonder bezittingen, en als ik sterf, zal ik ook zonder bezittingen in het graf worden gelegd. De Heere heeft gegeven en de Heere heeft genomen. De Naam des Heeren zij geloofd.”

Hoor je dat? Job is alles kwijt wat hij op aarde had, maar de Heere is er nog.

Zie je dat de duivel een leugenaar is? Job heeft God niet vervloekt. Job looft de Heere, terwijl hij zojuist gehoord heeft, dat al zijn kinderen zijn gestorven. Job prijst de Heere. Zo sterk is zijn geloof. Daar zorgt de Heere voor. Door het geloof is Job sterker dan de duivel.

Dan komt de duivel opnieuw bij de Heere. De Heere vraagt aan de duivel: “Waar kom je vandaan?” “Ik ben op de aarde geweest om daar doorheen te wandelen. Ik ben overal geweest,” zegt de duivel. “Heb je ook Mijn knecht Job gezien?” vraagt de Heere, “er is niemand op aarde zoals hij. Hij is oprecht, hij dient Mij en hij heeft een hekel aan de zonde. Je hebt Job geprobeerd tegen Mij op te stoken, maar het is niet gelukt.”

“Het is natuurlijk geen wonder dat Job U dient,” zegt de duivel, “Hij is gezond. Maar als U zorgt dat hij ernstig ziek wordt, zal hij U niet meer dienen, maar vervloeken.”

“Doe maar met hem wat je wilt,” zegt de Heere, “maar van zijn leven moet je afblijven!”

Hoe kan de Heere dit goed vinden? Begrijp jij het? De Heere beproeft Job. Hij wil Jobs geloof sterker maken. Hij wil dat Job helemaal zuiver wordt, net als het goud in de smeltoven. Dat Job alleen het geloof in de Heere overhoudt. Daardoor zal de Heere geëerd worden.

Kijk, daar zit Job, op de ashoop achter zijn huis. Daar werd het vuil verbrand. Wat ziet hij eruit! Hij is helemaal bedekt met zweren. Die zweren jeuken verschrikkelijk. Ook Jobs vingers zitten onder de zweren, daardoor kan hij zichzelf niet krabben. Hij gebruikt een potscherf om zich te krabben.

Er is niemand die hem helpt. Zijn knechten zijn verdwenen, zijn kinderen leven niet meer.

De kinderen uit de buurt zien Job op de ashoop zitten. Ze lachen hem uit. Vroeger groetten ze beleefd als die rijke, machtige Job langskwam, nu spugen ze naar hem.

Zelfs Jobs vrouw wilt niets meer van hem weten. Ze is boos en verdrietig dat ze alles kwijt zijn. Ze houdt niet van de Heere. Dat blijkt nu. Ze spot met Job en ze spot met de Heere: “Vertrouw je nu nog steeds op God? Je ziet hoe Hij je behandelt. Je kan God maar beter vervloeken en daarna sterven. Dan ben je beter af.

Maar Job zegt: “Je spreekt als een dwaas. Zou ik de Heere alleen maar danken als ik rijk ben en niet als Hij mij afneemt wat Hij mij Zelf heeft gegeven?”

Zie je dat de duivel een leugenaar is? Hij heeft weer ongelijk gekregen. Job vervloekt God niet, maar hij geeft de Heere gelijk. Hij vindt het goed wat de Heere doet.

Nu heeft Job niemand meer. Niemand?

Daar komen drie vrienden aan. Het zijn Elifaz, Bildad en Zofar. Als ze Job op de ashoop zien zitten, herkennen ze hem nauwelijks. Zo vreselijk ziet hij er uit. Is dat Job? Is dat die rijke man, die door iedereen geëerd werd? Ze scheuren hun kleren. Ze strooien stof op hun hoofd en ze huilen.

Dan gaan ze naast hem zitten. Ze zien dat Jobs verdriet zó groot is, dat ze niets zeggen. Zeven dagen en zeven nachten zitten ze bij hem en al die tijd zeggen ze geen woord. Wat een troost voor Job, dat hij vrienden heeft die hem opzoeken.

Na zeven dagen begint Job te spreken. Het stormt in Jobs hart: “Was ik maar niet geboren,” klaagt hij, “dan had ik al deze ellende niet meegemaakt. Of was ik maar gelijk gestorven na mijn geboorte, dan was ik nu niet zo ongelukkig.”

Elifaz, één van de vrienden, geeft antwoord. Troost hij Job? Spreekt hij vriendelijke woorden? Nee, hij bestraft Job. “Job,” zegt hij, “je hebt veel mensen met woorden getroost in je leven. Als mensen verdrietig waren, heb jij ze weer moed gegeven. Maar nu je zelf verdrietig bent, word je ongeduldig. Nu zeg je dat je liever zou willen sterven. Vertrouw je nu niet meer op de Heere? God straft toch alleen mensen die gezondigd hebben? Jij zal ook wel iets ergs gedaan hebben, anders zou de Heere jou niet zo zwaar straffen. Job, je bent een huichelaar. Je doet alsof je heel eerlijk bent, maar je zal toch wel een grote zonde gedaan hebben. Als je je zonden aan de Heere belijdt, zal Hij je wel weer helpen en zegenen.”

Elifaz troost Job niet, hij beschuldigt hem. Daardoor wordt Jobs lijden nog zwaarder!

Job weet in zijn hart dat hij geen huichelaar is. Hij zegt het ook tegen zijn vrienden. Maar zijn vrienden geloven hem niet. Om de beurt spreken ze. Ze zeggen: “God is rechtvaardig. Hij is eerlijk. Denk je soms dat jij rechtvaardiger bent dan God? Jij bent goddeloos, daardoor moet je nu zo lijden. God zou je niet zo straffen als jij oprecht en eerlijk was. Belijd je zonden nu maar aan de Heere, dat is het beste wat je kunt doen.”

Zo spreken Jobs vrienden tegen hem, urenlang. Job verdedigt zich, maar ze willen er niets van weten. Ze geloven hem niet meer.

Nu heeft Job niets meer. Zelfs de troost van zijn vrienden is hij kwijt. Niets meer? Alleen Jobs geloof is nog over. Met dat geloof klampt hij zich aan de Heere vast. Hij zegt: “Hoe lang gaan jullie nog door om mij te beschuldigen? Jullie zeggen steeds dezelfde lelijke dingen over mij, maar ik weet één ding heel zeker: mijn Verlosser leeft. Wat er ook zal gebeuren, hoe lang dit lijden ook zal duren, eenmaal zal ik sterven. En mijn lichaam zal begraven worden en het zal verteren in het graf. Maar eenmaal zal ik opstaan en dan zal ik met mijn eigen ogen mijn Verlosser zien, mijn Heere en mijn God. Ik verlang heel erg naar dat moment!”

Zie je dat Job geen huichelaar is? Zie je dat Job rotsvast gelooft in zijn Verlosser, de Heere Jezus? De duivel heeft niet gewonnen. Hij heeft Job alles afgenomen, maar Jobs geloof kan hij hem niet afnemen. Hij zou het wel willen, maar hij kan het niet. God is machtiger dan de duivel. De duivel kan niets doen zonder dat God het goed vindt. Dat komt omdat Jobs Verlosser leeft!

Misschien heb jij ook iets heel verdrietigs meegemaakt in je leven. Misschien vroeg je je wel af waarom de Heere dat deed. De Heere wil dat je al je verdriet aan Hem vertelt, hij gebruikt dit als middel om je te bekeren of om je dichter bij Hem te krijgen. Weet je nog wat Job zei, toen hij niets meer overhad? Want ik weet: mijn Verlosser leeft... Dat was zijn houvast.

Later zal die Verlosser ook lijden. Zijn lijden zal veel zwaarder zijn dan dat van Job, zo zwaar dat Hij druppels bloed zweet. Hij is de Man van smarten, die op de aarde kronkelt als een worm. “Vader, indien het mogelijk is, laat dan dit lijden aan Mij voorbijgaan,” bidt Hij.

Het is de Heere Jezus, de Zaligmaker.

Aan het kruis roept de Heere Jezus: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Maar God antwoordt niet. De Heere Jezus moet het lijden alleen dragen. De zware last van de zonde van alle mensen drukt op Hem.

Maar alleen daarom, juist daarom, is God genadig geweest voor Job. Daarom is Hij genadig voor alle mensen die met hun zonden tot Hem vluchten. Omdat de Heere Jezus de dood en de duivel overwon. Niets, geen duivel, geen mens, geen dood, kan Job scheiden van de liefde van Christus.

De vrienden van Job weten niet meer wat ze zeggen moeten. Maar dan gaat de Heere Zelf spreken. Job kon immers niet begrijpen, waarom hij zo moest lijden? Nu gaat de Heere aan Job leren, dat dat ook niet te begrijpen is. Nu gaat de Heere Job leren, hoe groot Hij is en hoe nederig Job voor de Heere moet buigen.

Na alle vragen van Jobs vrienden, gaat God aan Job vragen stellen.

Er komt een groot onweer en dan spreekt de Heere: “Job, waar was jij toen Ik de aarde schiep? Wie heeft bepaald hoe groot de aarde moest worden? Wie heeft de zee gemaakt en de sterren? Weet jij waar de sneeuw vandaan komt en de hagel? Wie laat de wind waaien? Kan jij de regen tegenhouden, of kan jij de zon laten schijnen, Job? Zeg het eens, Job!”

Job zwijgt. Hij is stil geworden. Hij durft nu niets te zeggen. De Schepper van hemel en aarde spreekt. “Job, wie geeft de raven te eten? Weet jij wanneer de steengeiten jongen krijgen? Zal de eenhoorn naar jou luisteren? Vliegt de sperwer omdat jij het wilt? Job, wil je nog steeds met Mij twisten? Kun je Mij antwoorden?”

Dan antwoordt Job. Hij is nu heel klein: “Zie, ik ben te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond. U bent zo groot en machtig. Ik moet zwijgen.”

En weer spreekt de Heere. “Job, Ik heb alles geschapen! Ben Ik niet rechtvaardig? Wilde je Mij oordelen zodat jij zelf onschuldig zou zijn? Ben je soms zo sterk als Ik? Laat dat eens zien! Laat je stem eens donderen zoals die van Mij! Versla je vijanden dan! Gebruik je eigen kracht maar om ze te vernederen. Kun je dat? Spreek, Job!”

Daar zit Job. Hij heeft niets meer over. Nu ziet hij pas echt, hoe groot de Heere is. Nederig antwoordt Job: “Ik weet dat U alles kunt. Alles wat U wilt, gebeurt ook. Ik heb over dingen gepraat die ik niet begrijp, waar ik niets vanaf weet. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as.”

Zo wil de Heere Job zien. Nu is hij genoeg beproefd, net als het goud. Hij heeft zijn schuld beleden. Nu is hij gezuiverd, net als het goud.

Dan bestraft de Heere Jobs vrienden. Job is geen huichelaar! De vrienden moeten een offer brengen vanwege hun beschuldigingen.

De Heere geneest Job. Hij is weer helemaal gezond! En dan zegent de Heere Job nog rijker dan voor zijn lijden. Zijn vroegere vrienden komen weer terug. Had Job vroeger zeventienduizend schapen, nu krijgt hij er veertienduizend. Eerst had hij drieduizend kamelen, nu zesduizend. Al zijn dieren krijgt hij dubbel terug.

Job krijgt ook weer tien kinderen, net als vroeger. Hij leeft nog honderdveertig jaar. Dan sterft hij. Dan mag hij zijn Verlosser zien, zoals hij altijd heeft geloofd! Wat een genade!

Job is beproefd, als goud in de smeltoven. Hij is gezuiverd door het lijden. Hij is klein geworden voor God. Hij heeft schuld beleden. God heeft Job niet losgelaten. God zal Zijn kinderen nooit loslaten. Job heeft zijn geloof behouden. De Naam des Heeren zij geloofd!

Achtergrondinformatie

In deze vertelschets zijn verschillende delen uit het boek Job gebruikt. Het gaat vooral om de volgende hoofdstukken:

Job 1-4

Job 19

Job 38-40

Job 42

Om de schets niet te lang te maken, is het gedeelte over Elihu, Jobs vierde vriend weggelaten (Job 32-37).

Job

Job was een rijke herdersvorst. Hij woonde in het land(schap) Uz, dat in Edom lag. Hij leefde in de tijd van de aartsvaders (Abraham, Izak en Jakob), omstreeks 1700 voor Christus.

Waarschijnlijk behoorde Job tot de nakomelingen van Nahor, de broer van Abraham. Nahors oudste zoon heette Uz. (Genesis 22: 21).

Sabeeërs

De Sabeeërs waren nakomelingen van Seba, een kleinzoon van Abraham en Ketura. Zij woonden in het zuidwesten van Arabië.

Chaldeeën

De Chaldeeën woonden in het zuiden van Mesopotamië. Zij behoorden tot een Aramese stam. Ze worden ook wel Babyloniërs genoemd. Onder Nebukadnezar stichtten ze een wereldrijk.

Overzicht van het boek Job

Het boek Job is genoemd naar de hoofdpersoon Job.

In Job 1 en 2 gaat het over de vraag waarom Job zo zwaar beproefd wordt door de satan.

In Job 3-31 staan de gesprekken tussen Job en zijn drie vrienden, Elifaz, Bildad en Zofar. Zij proberen Job te overtuigen dat hij zelf de oorzaak is van al zijn lijden. Job houdt zijn onschuld vol tegenover zijn vrienden. Toch zondigt hij door de Heere van onrecht te beschuldigen. Job roept de Heere ter verantwoording.

Job 32-37 gaat over Elihu. In deze hoofdstukken reageert hij verontwaardigd op de beschuldigingen van Elifaz, Bildad en Zofar. Hij bestraft ook Job en zegt dat de Heere niet onrechtvaardig is.

In Job 38-41 spreekt de Heere tegen Job over Zijn schepping, Zijn heerlijkheid in de natuur, Zijn almacht en alomtegenwoordigheid.

Job 42 beschrijft dat Job zijn schuld belijdt. Ook Elifaz, Bildad en Zofar belijden schuld. Daarna zegent de Heere Job dubbel.

Het lijden

Het doel van het boek is te leren dat God als Oppermajesteit regeert naar Zijn goeddunken en rechtvaardig is in alles wat Hij doet. We moeten geduldig dragen wat Hij over ons brengt, ook al begrijpen we niet waarom Hij het doet.

Alle lijden is er uiteindelijk alleen vanwege de zonde. Maar de oorzaak van ons lijden hoeft niet altijd een persoonlijke zonde te zijn. Job lijdt niet vanwege deze of gene zonde die hij begaan heeft, maar juist vanwege zijn vroomheid. De satan mag van God Jobs vroomheid op de proef stellen.

Jobs lijden is om hem te louteren, om af te zien van mensen en om hem te doen vertrouwen op God alleen. Het is ook een lijden om de eer van Gods naam tegenover de satan.

Dit is het lijden naar de wil van God, omwille van de gerechtigheid, om Jezus' wil. Lijden hoort bij het christen zijn. Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden (Filippenzen 1: 29). Het is een bijzonder gunst van God als we mogen lijden omwille van het Evangelie. *Gij dan, lijd verdrukkingen als een goed krijgsknecht van Jezus Christus* (2 Timotheüs 2: 3).

Als we geplaatst worden voor het ondoordringelijke raadsel van het lijden, past het ons te zwijgen.

Satan een dienstknecht van God

Niet alleen engelen, maar ook de duivelen zijn dienstknechten van God, zij het niet gewillig. De duivel heeft van zichzelf geen enkele macht. Hij moet voor alles wat hij doet toestemming aan God vragen. Daarom kunnen we ons met een gerust hart op God verlaten, wetende, dat Hij de duivelen in de toom houdt en al onze vijanden, die ons, zonder Zijn toelating en wil, niet schaden kunnen (NGB artikel 13). God voert ook door de duivel Zijn raadsbesluit uit.

Antwoorden bij het werkboekje

Weet je het nog? -10

1. Zeven zonen en drie dochters
2. Schapen, kamelen, ossen, ezellen

3. In het huis van hun oudste broer
4. Hij scheurde zijn mantel, schoor zijn hoofd en hij laat zich op de grond vallen.
5. Elifaz, Bildad, Zofar, Elihu.
6. Zijn kinderen

Om over te praten -10

1.
 - a. Hebt gij ook achtgeslagen op mijn knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man oprecht en vroom, godvrezend en wijkende van het kwaad.
 - b. Het is niet voor niks dat Job God vreest. U beschermt hem en U zegent hem. Hij is heel rijk. Maar als U hem alles afneemt, zal hij U niet meer dienen.
2. Hij hoopte dat Job de Heere zou vervloeken en dat Job niets meer van Hem zou willen weten. Dan zou de duivel gewonnen hebben.
3. *Want ik weet: mijn Verlosser leeft.*
4.
 - a. Hier zijn twee antwoorden mogelijk. Waarschijnlijk zullen de meeste kinderen kiezen voor: Jobs geloof, omdat ze aanvoelen dat dat het belangrijkste is.
 - b. Verschillende antwoorden mogelijk. Benadruk het verschil tussen de twee keuzes. Rijkdom op aarde is tijdelijk. Je kunt niets meenemen in het graf. (*Naakt ben ik uit mijn moeders buik gekomen, naakt zal ik daarheen wederkeren.*) Denk ook aan de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus (Lukas 16: 19-31).
Het geloof in de Heere is een genadegave. Na de dood volgt het eeuwige leven met de Heere.

Puzzel -10

Zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet ontvangen? (Job 2: 10)

Weet je het nog? +10

1. Zeven zonen en drie dochters
2. Om een verjaardag te vieren
3. *De Heere heeft gegeven en de Heere heeft genomen; de Naam des Heeren zij geloofd.*
4. *Zouden wij het goede van de Heere ontvangen en het kwade niet ontvangen?*
5. *Want ik weet: Mijn Verlosser leeft.*
6. Elifaz, Zofar, Bildad, (Elihu)

Om over te praten +10

1.
 - a. In Job 1: 8-12 zegt de duivel dat Job Gods dient omdat Hij hem zo rijk maakt en zegent. Als hij zijn rijkdom kwijt zou zijn, zou Job God niet meer dienen. In Job 2: 3-6 zegt de duivel dat Job God nog dient omdat hij gezond is. Als hij ernstig ziek zou worden, dan zou hij God niet meer dienen.
 - b. Als Job alles kwijtraakt, blijft hij de Heere dienen, terwijl de duivel zei dat Job God niet meer zou dienen. De duivel verandert snel zijn antwoord in hoofdstuk 2. Hij zegt nu dat Job God niet meer zal dienen als hij ziek wordt. Ook dat is niet uitgekomen. De duivel verzint steeds leugens om mensen van God af te trekken.
2. Ik weet mijn Verlosser leeft. Als ik gestorven ben en mijn lichaam zal verteerd zijn, zal ik eenmaal opstaan uit de dood (op de jongste dag). Dan zal ik God zien met mijn eigen ogen. Ik verlang heel erg naar dat moment.
3. In antwoord 28 van de Catechismus staat: Dat wij in alle tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar zijn mogen en in alles, dat ons nog toekomen kan een goed toevorsticht (vertrouwen) hebben op onze getrouwe God en Vader, dat ons geen schepsel van Zijn liefde scheiden zal, aangezien alle schepselen alzo in Zijn hand zijn, dat zij tegen Zijn wil zich noch roeren noch bewegen kunnen.
Omdat de Heere alles regeert, kan er ook niets zonder Zijn wil gebeuren. Dat geeft iedereen die Hem dient het vertrouwen dat Hij ook in hun leven doet, wat Hij wil en dat dat goed is.

4. Hier komen persoonlijke antwoorden. Kinderen kunnen zeggen dat ze niets overhouden. Anderen zullen misschien zeggen dat ze de Heere overhouden. Wijs hen hier op de mogelijkheid van zalig worden, de noodzaak om je zonden te belijden voor de Heere, de grote genade en barmhartigheid van de Heere voor zondaren die tot Hem vluchten.
5. Wijs de kinderen op het doel van het lijden: leren wie de Heere is, in alles vasthouden aan Hem, buiten hem is niets waarop je kunt bouwen, door het lijden kan je gelouterd worden, net als goud. Zie ook Psalm 10: 14 *Gij ziet het immers; want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve; op U verlaat zich de arme, Gij zijt geweest een Helper van den wees.*

Puzzel +10

Doch Hij kent den weg die bij mij is; Hij beproeve mij; als goud zal ik uitkomen (Job 23: 10).